

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΣΑΤΗΡΗ

Νομικού Συμβούλου-Διευθυντή
Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών

Το μήνυμα της ελληνικής προεδρίας της ΕΕ, κατά το Α' εξάμηνο του 2003, είναι "Η Ευρώπη μας. Μοιραζόμαστε το μέλλον σε μια κοινότητα αξιών". Στο πλαίσιο αυτό η κοινωνική ατζέντα εστιάζει στην ενδυνάμωση και τη δημιουργία θεσμών, που εγγυώνται τη συμμετοχή και την ισότητα στην Ευρώπη "όλων των ευρωπαϊκών λαών χωρίς εξαιρέσεις και αποκλεισμούς". Η ελληνική προεδρία παραμένει σταθερή στην επίτευξη του στόχου να καταστεί η ευρωπαϊκή οικονομία η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική, βασισμένη στη γνώση, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και ισχυρότερη κοινωνική συνοχή. Η συνέχιση της στρατηγικής της Λισαβόνας για οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση προς το στόχο του 2010, όσον αφορά την απασχόληση και τα κοινωνικά θέματα, αποτελεί βασική επιδίωξη της ελληνικής προεδρίας.

Τα θέματα της κοινωνικής ατζέντας για το α' εξάμηνο του έτους 2003 διακρίνονται σε δύο άξονες:

(I) σε θέματα πολιτικής και

(II) στο νομοθετικό έργο.

Τα θέματα αυτά θα συζητηθούν σε τρεις συνεδριάσεις, ενώ ενδιάμεσα θα συνέρχονται οι σχετικές επιτροπές και επιμέρους ομάδες εργασίας. Ειδικότερα θα πραγματοποιηθούν οι ακόλουθες συνεδριάσεις:

(α) Στις 24-25.1.2003 στην πόλη του Ναυπλίου, θα συνέλθει το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, πριν από το οποίο θα διεξαχθεί συνάντηση των κοινωνικών

εταίρων για τη σχετική συμμετοχή τους στις υπό επεξεργασία αποφάσεις.

(β) Το Εαρινό Συμβούλιο θα διεξαχθεί στις Βρυξέλλες και κατά τη διάρκειά του θα αρχίσουν να μορφοποιούνται οι σχετικές αποφάσεις.

(γ) Η τελική Σύνοδος του Συμβουλίου στη Θεσσαλονίκη, στην οποία και θα ληφθούν οι τελικά ώριμες αποφάσεις.

I. Θέματα πολιτικής

Α' Επισημότητα της αντζέντας κοινωνικής πολιτικής: Το θέμα αυτό αφορά το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, όπως διαμορφώθηκε και μετά τη διάσκεψη της Λισαβόνας. Οι τρεις άξονες συζήτησης είναι οι ακόλουθοι:

(I) Προστασία για ένταξη στην εργασία: η δράση αυτή αφορά στην ισορροπία και την άντληση των περισσότερων δυνατών πλεονεκτημάτων από το συνδυασμό των παθητικών πολιτικών για την απασχόληση με τις αντίστοιχες ενεργητικές πολιτικές. Υπό την έννοια αυτή, για παράδειγμα, θα δοθεί μεν βάρος στην επικαιροποίηση και σε νέες μορφές επιδομάτων ανεργίας (παθητική πολιτική), όχι όμως τέτοιας μορφής, είδους και ύψους ποσού που να αποτρέπουν τον άνεργο από την αναζήτηση και την τελική ένταξη στην απασχόληση (ενεργητική πολιτική). Στο θέμα αυτό η οπτική γωνία εστιάζει στις ευάλωτες ομάδες εργαζομένων, όπως νέοι,

γυναίκες, άτομα με ειδικές ανάγκες, αποφυλακισμένοι, μετανάστες, τσιγγάνοι κ.λπ.

(2) *Συντάξεις*: για το θέμα αυτό προωθείται μέθοδος συντονισμού των πολιτικών των κρατών μελών, πάνω στις βασικές γραμμές του μέχρι σήμερα συντονισμού των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση. Έτσι, όπως κι εκεί, οι εθνικές πολιτικές που αφορούν τις συντάξεις θα συζητηθούν σφαιρικά (για όλη την Κοινότητα) με βάση τους κατ' ιδίαν απολογισμούς. Κατ' αρχήν η συζήτηση θα διεξαχθεί στο Συμβούλιο του Ναυπλίου και η συνολική έκθεση των κρατών μελών θα τεθεί ως θέμα για λήψη αποφάσεων στο Εαρινό Συμβούλιο. Η έκθεση περιλαμβάνει τους ακόλουθους τρεις άξονες για τις συντάξεις:

□ *βιωσιμότητα*: αφορά στην οικονομική ευρωστία του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης σε βάθος χρόνου,

□ *ποιότητα*: αφορά στη μορφή, το ύψος και είδος των συντάξεων, καθώς και τις πιθανές επενδύσεις,

□ *επάρκεια*: στόχος είναι η βιωσιμότητα και ποιότητα του συστήματος να μπορεί να καλύψει επαρκώς όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ομάδες πληθυσμού.

(3) *Υγεία και τρίτη ηλικία*: το θέμα περιλαμβάνει δράσεις για παροχή καλύτερων υπηρεσιών υγείας, σε συνδυασμό με την προστασία των ατόμων της τρίτης ηλικίας, δηλαδή των απομάχων πλέον της τρίτης ηλικίας και των συνταξιούχων.

B' Αναθεώρηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση:

Το πενταετές πρόγραμμα δράσης για την απασχόληση που αφορούσε τα έτη 1997-2002 και εκπονήθηκε στο Λουξεμβούργο, ολοκληρώθηκε και τίθεται υπό επεξεργασία οι εθνικοί και κοινοτικοί δείκτες απασχόλησης, καθώς και τα σχετικά συμπεράσματα των αντίστοιχων ενδιαμέσων σχεδίων δράσης και απολογισμών. Τελεί υπό συζήτηση το νέο σχέδιο δράσης της πενταετίας 2003-2008, υπό το πρίσμα όμως της προσπάθειας επίτευξης των σχετικών δεικτών απασχόλησης, που έχουν ήδη τεθεί για τα κράτη μέλη για το 2010. Οι σχετικές συ-

ζητήσεις θα γίνουν στις συνόδους που προαναφέρθηκαν (Ναυπλίου, Βρυξελλών, Θεσσαλονίκης), με αντίστοιχη προηγούμενη συνάντηση των κοινωνικών εταίρων. Τα θέματα που περιλαμβάνονται στις σχετικές συζητήσεις είναι τα εξής:

(i) *πλήρης απασχόληση*: για την ολοκληρωμένη θεώρηση του ζητήματος αυτού οι σύνοδοι θα αναφερθούν στις σχετικές δράσεις της Κοινότητας που αφορούν στην ανεργία, την ποιότητα και το ύψος των αποδοχών, την αδήλωτη εργασία, την επιχειρηματικότητα, τη δια βίου μάθηση, τη μετανάστευση κ.λπ.

(ii) *ποιότητα και παραγωγικότητα*: στο θέμα αυτό η παραγωγικότητα συνδυάζεται με την ποιότητα και θεωρείται χαρακτηριστικό συνυφασμένο με αυτήν. Με την έννοια αυτή θα συζητηθούν οι εξής δράσεις: (α) οι δυνατότητες μείωσης της μερικής απασχόλησης προς όφελος της πλήρους απασχόλησης, (β) η αναβάθμιση της δια βίου μάθησης και η ένταξη σε αυτήν όσο το δυνατόν περισσότερων ομάδων απασχολούμενων, (γ) η υγιεινή και η ασφάλεια στην εργασία, (δ) η ευελιξία στην εργασία, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση της ασφάλειας και προστασίας της εργασίας, (ε) η ένταξη στην αγορά εργασίας, (στ) η συμφιλίωση εργασιακής και οικογενειακής ζωής, όπως η απασχόληση των γυναικών, η τηλεργασία, η ισόνομη κατανομή των ιεραρχικών θέσεων εργασίας κ.λπ., (ζ) ο κοινωνικός διάλογος και (η) η συνολική απόδοση της εργασίας.

Με τις ανωτέρω δράσεις επιχειρείται αύξηση της παραγωγικότητας, σε συνδυασμό με την ποιότητα, υπό την έννοια της αύξησής της μέσα από τη δημιουργία για τους απασχολούμενους και τις επιχειρήσεις νέων δεξιοτήτων και νέων τρόπων οργάνωσης της εργασίας, καθώς και της διατήρησης άριστης ποιότητας των φυσικών παραγόντων της εργασίας.

Γ' Συνεκτικότητα και συμμετοχική αγορά εργασίας:

Στο θέμα αυτό εντάσσονται μέτρα και δράσεις που αφορούν κυρίως στην έννοια του ανθρώπινου παράγοντα στην απασχόληση. Υπό το πρίσμα αυτό προβλέπονται οι εξής δράσεις:

(i) μέτρα για τις ευάλωτες ομάδες εργαζομένων,

όπως νέοι, γυναίκες, άτομα με ειδικές ανάγκες, αποφυλακισμένοι, μετανάστες, τσιγγάνοι κ.λπ.,
 (ii) αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό με στόχο την εξισορρόπηση ανθρώπινου και οικονομικού κεφαλαίου,
 (iii) μαύρη εργασία και μέτρα ένταξης αυτής της μορφής απασχόλησης στους κοινοτικούς δείκτες απασχόλησης.

Η ελληνική προεδρία έχει στόχο για όλα τα παρράνω να θεσπίσει, κατά το πρότυπο των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση, μια νέα μέθοδο συντονισμού των δράσεων των κρατών μελών, που ονομάζεται προς το παρόν “Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού για την Κοινωνική Ενσωμάτωση”. Σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, θα εκπονούνται εθνικά σχέδια δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση, τα συμπεράσματα και οι απολογισμοί των οποίων θα συζητούνται στα Συμβούλια Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, έτσι ώστε να εκπονούνται κοινές δράσεις με κοινά αποτελέσματα σε όλη την Ένωση, όσον αφορά το σύνολο των κοινωνικών θεμάτων.

II. Νομοθετικό έργο

Το νομοθετικό έργο στη διάρκεια της ελληνικής προεδρίας περιλαμβάνει:

➤ *Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των όρων εργασίας των προσωρινά απασχολούμενων μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης (COM (2002) 0701)*: στόχος είναι η οριστικοποίηση της πρότασης. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα με το Ν.2956/2001 έχει προβλεφθεί η ισότητα μεταχείρισης των προσωρινά απασχολούμενων και των πλήρως απασχολούμενων.

➤ *Ευρωπαϊκά σωματεία - ρόλος εργαζομένων*: δεν έχει εκδοθεί ακόμη κείμενο πρότασης οδηγίας, το οποίο πιθανόν να προκύψει κατά τη διάρκεια των εργασιών της ελληνικής προεδρίας.

➤ *Συντονισμός συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης* (πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης-COM (1998)779): Κανονισμός 1408/71:

- *Κεφάλαιο 2 Τίτλου 3*: Στο πλαίσιο αυτό θα συζητηθούν:
 - ⇒ οι συντάξεις αναπηρίας,
 - ⇒ οι συντάξεις γήρατος και επιζώντων,
 - ⇒ οι μη ανταποδοτικές παροχές,
 - ⇒ η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης της υγείας.
- *Υπήκοοι τρίτων χωρών*: Πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου για την επέκταση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνο λόγω της ιθαγένειάς τους – COM (2002) 059.
- *Βοηθεί βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*: Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί τροποποίησης υπέρ των βοηθών των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, μη μισθωτούς και τα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας και του Κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 περί του τρόπου εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 – COM (2002)405.

➤ *Προαγωγή υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας*

- *Αμίαντος*: Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 83/477/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμίαντο κατά τη διάρκεια της εργασίας – COM (2002)341.
- *Ηλεκτρομαγνητικά πεδία*: δεδομένης της σπουδαιότητας του ζητήματος της προστασίας των εργαζομένων από την έκθεσή τους σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία, στο πλαίσιο της δανικής προεδρίας έγινε η συλλογή του απαραίτητου υλικού, ώστε να υποβληθεί σχετική αναθεωρημένη πρόταση Οδηγίας.
- *Πρόταση Απόφασης του Συμβουλίου για τη συγ-*

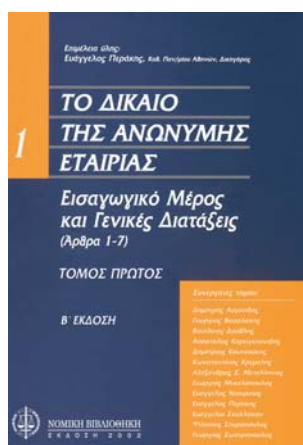
κρότηση συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας – COM (2002)486.

► *Προαγωγή ισότητας των φύλων – Ιση μεταχείριση σε χώρους εκτός εργασίας – COM (2001)321:* Το θέμα αφορά την προώθηση της ισότητας σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής, όπως για παράδειγμα την εκπαίδευση, το συμμετοχικό ρόλο των γυναικών σε θεσμικά όργανα και κέντρα λήψης αποφάσεων κ.λπ.

► *Mainstreaming (κυρίαρχη τάση):* σε όλες τις πολιτικές να διαχέεται η διάσταση του φύλου: COM (2001) 295 – Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο – Πρόγραμμα δράσης για την ενσωμάτωση των θεμάτων που αφορούν την ισότητα των δύο φύλων στην κοινοτική συνεργασία και ανάπτυξη.

► *Κοινωνικός διάλογος: Πρόταση Απόφασης του Συμβουλίου για τη θέσπιση Τριμερούς Κοινωνικής*

Συνόδου Κορυφής για τη μεγέθυνση και την απασχόληση – COM (2002)341: Η Μόνιμη Επιτροπή Απασχόλησης θα αντικατασταθεί με την Τριμερή Κοινωνική Σύνοδο Κορυφής, η θεσμοθέτηση της οποίας δεν ολοκληρώθηκε υπό τη δανική προεδρία, δεδομένου ότι ανέκυψε ένα νομικό ζήτημα. Συγκεκριμένα, η νομική υπηρεσία του Συμβουλίου επισήμανε ότι η πρόταση της Επιτροπής για την υποβολή εκθέσεως από την Τριμερή Κοινωνική Σύνοδο Κορυφής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα ερχόταν σε αντίθεση με τους κανόνες που διέπουν τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπως είχαν υιοθετηθεί στο Συμβούλιο της Σεβίλλης. Στο πλαίσιο της δανικής προεδρίας αποφασίστηκε τελικά ότι σε ένα αρχικό στάδιο θα πραγματοποιούνται οι εν λόγω συνόδους, αλλά ατύπως έως ότου επιλυθούν τα σχετικά νομικά ζητήματα. Στόχος είναι το θέμα αυτό να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στο Εαρινό Συμβούλιο.

ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ